

UKRAINIAN LABOR NEWS
 PUBLISHED WEEKLY BY THE WORKERS AND FARMERS PUBLISHING ASSOCIATION, LIMITED, A JOINT STOCK COMPANY, INCORPORATED UNDER THE LAWS OF MANITOBA, AT ITS HEAD OFFICE AND PLACE OF BUSINESS, AT THE CORNER OF PRITCHARD AVENUE AND MCGREGOR STREET IN THE CITY OF WINNIPEG, MANITOBA.
 Subscription per year \$4.00
 Telephone: 51 465

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ
 газета для робочого класу — виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу.
 Видав Робітничо-Фармерське Видавниче Товариство, зпінкорпороване в Манітобі. Редакція, адміністрація і друкарня місяться в Українському Республіканському Домі, на рої вулиці Пritchard і Mcgregor, у Вінніпеґі, Мані.
 Передплата на рік \$4.00
 Адреса:
UKRAINIAN LABOR NEWS
 Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

ВИБРАЛИ ГОСПОДАРЯ БІЛОГО ДОМУ

В Злучених Державах відбувалися 6 листопада президентські вибори. Кандидувало п'ять кандидатів, але світає тільки про двох: про Гувера, кандидата республіканської партії й про Смита, кандидата демократичної партії — двох великих капіталістичних партій в Злучених Державах. Крім кандидатів цих двох партій, кандидували ще три інші кандидати, між ними й кандидат Робітничої (Комуністичної) Партії Америки т. Фостер. Ці три кандидати кандидували більш для пропаганди, бо на вибір ні вони самі, ні їхні партії наді не покладали.

Господарем Білого Дому, тобто президентом вибрано кандидата республіканської партії, ставлення великого капіталу Герберта Гувера. Засяє він в Білому Домі аж 4. березня 1929 року на чотирірічне царствование, забуває за всі ті обійняти, що він наобіцював у своїх промовах на мітингах та декларациях в часі виборчої кампанії, за те вірно виконувати те, на що присягнув він своїм покровителям, що його номінували не на конвенції в Кензасі, але в недоступних для чужого ока капіталістичних хоромах.

По суті між республіканською а демократичною партіями нема ніяких різниць. Обидві вони, капіталістичні, однакові їх програми, хіба що діються вони на окремі угруповання. В часі виборів вони, однак, зводять завязку боротьби між собою. Причина та, що президент Злучених Держав має дуже широкі права і його влада більша, як коровання монархів деяких держав. Після конституції всі виконавча влада належить до президента. Він головний командувач армії, флоту, міліції, він керує зовнішніми справами, приймає посвід чужих держав, призначає міністрів і федеральних вищих урядників, він має право видавати судові вирокі, милувати засудженого. Міністри в Злучених Державах — це агенти президента, вони правильно навіть не називаються міністрами, але державними секретарями, вони не відповідальні перед парламентом, лише перед президентом.

В законодавчій галузі конституція не дає таких широких прав президенту, за те-ж президент посилає до парламенту свої "послання" й тим впливає на ухвалення парламентом певних законів. Конституція дає йому право "вето" (заборони) ухвалених парламентом законів. Кожний законопроект стає тоді законом, коли його підписе президент. Коли президент не погоджується з ухваленим законом, він його не підписує і повертає назад в парламент, мотивуючи своє рішення. Тільки тоді цей законопроект стає законом проти волі президента, коли обидві палати ухвалить його знову більшістю двох третин голосів.

Конституція каже, що договори з чужими державами президент складає й підписує тільки за згодою двох третин голосів парламенту. Але зате президент має право складати з чужими державами угоди, не потребуючи згоди парламенту. Користуючись з того права, президент Злучених Держав підписує різні угоди з різними державами. А цих угод ніхто не відрізняє від договорів.

Обидві капіталістичні партії видають мільйони доларів на виборчу агітацію. Годі подати точні цифри, скільки грошей витрачує вони на різні виборчі шахрайства. Кажуть, що на вибори Вільсона в 1916 році демократична партія витратила близько дво мільйонів доларів, а республіканська на Юза тоді саме витратила \$3,800,000. Це було 12 літ тому назад. Тепер видатки ці зросли втричі, або вчетверо.

Капіталісти даної партії не жалують мільйонів на свого кандидата, бо знають, що коли він буде вибраний, вони відберуть своє сторицю. В тому то якраз і цілий зміст боротьби між капіталістами республіканського й демократичного угруповання. Коли зістає вибраний президентом кандидат даної партії, тоді він всі відповідальні державні місця обсяджує представниками тої партії. Разом з ними всія державні концесії, замовлення, контракти на колосальні суми дістають капіталісти тої самої партії, до якої належить президент та міністри. Великі капіталістичні компанії просто ставлять умови кандидату на президента, що він зробить, міністром такого чоловіка, якого запрошують ті компанії і тільки тоді вони жертвують мільйони на виборчу кампанію. Так в 1921 році деякі великі компанії зробили з Гардінгом, діставши від него зазначення, що він зробить міністром фінансів мільйонера Медона. І він зробив. У відплату за це Медон звільнив від податку доходи цих капіталістів на суму 30 мільйонів доларів. В наслідок цього Гоф Ойл Корпорейшн мала в 1922 році 80 мільйонів доларів доходу, а в 1925 році мала вона вже 300 мільйонів доларів доходу. А що вже тут говорити про такі шахрайства й підкуства, як знані цих назвою "Гат Пат Дом скандал", в якому замішаний був в підкуствах і сам президент Гардінг.

Білий Дім у Вашингтоні — це Мекка американських капіталістів, до якої вони пруться найчорнішими злочинами, підкупнами, шахрайствами, тайними й явними засобами боротьби, що їх лише здатна випродувати американська підприємчість. Конституція, закони, парламенти й інші атрибути американської демократії — це фіговий листок, яким американські капіталісти прикривають свої справжні діла й заміри.

До Білого Дому 6. листопада вибрано знову республіканця свого — Гувера. Гувер, без сумніву, буде продовжувати політику Куліджа. І працюючим масам, крім виснажені й насильства, нема чого сподіватися від наслідків сегорішніх виборів.

ПОПИ ДОПОМАГАЮТЬ КОЛЬОНІЗУВАТИ УКРАЇНСЬКІ ЗЕМЛІ.

Колії Червона армія була недалеко від Варшави й у Польщі палло революцією, польський сойм ухвалив закон про так звану земельну реформу. За цим законом земельне володіння поміщиків та попів обмежувалося певною нормою, а решту землі вони мали продати. Спеціально щодо землеволондіння попівства, то закон забезпечив за єпископами, духовними семінаріями то-що по 180 гектарів придатної землі, а за попами по 15—30 гектарів. Крім того ім залишено всі ліси та всю непридатну землю, а справу про сіножати й паловиські мали іще розв'язати.

Колії безпосередня небезпека республіканської революції в Польщі минула, пани й попи забули навіть про цей закон, що кривдив не їх, а селян. Із великих панських маєтків продано тільки невеличкі шматки землі, до того на окупованих українських землях ґрунти продавали майже самим польським колоністам, а не місцевим селянам.

Українське націоналістичне попівство виявило себе в цій справі ще упортивіше, ніж польські поміщики. За згаданим законом йому дано право продавати свої ліси до 31. грудня цього року, кому воно хоче. Ті ліси, що вноі їх до цього терміну не продасть, забирає польська держава до державного земельного фонду й продаватиме сама, кому хоче. Ніхто не сумнівається, що

продасть вона їх польським колоністам, ніхто також не сумнівається, що від українського попівства польська влада ці ліси забере. А проте це попівство вперто не хоче й продавати українським селянам. Удивсько-попівське "Діло", що називає себе "народним часописом", замазує народові очі, що, мовляв, "коли єпископам залишити по 180 гектарів, а попам по 30 гектарів вправної землі, то вони зпролетаризуються. Попівська газета мовчить, що більшість захару українських селян не мають і по 2 гектари.

Львівська преса, що порушила тепер це питання, висловлює сумнів, щоб за недовгий час, який залишився до 31. грудня, пошастає щось продати українським селянам, наколи-б навіть на це згодились українські попи. Але українське попівство мовчить. Один тільки станіславський єпископ наказав своїм парахіям розпочати продаж лісів, але тільки шойно тепер і то на таких умовах, що вони навіть дні куркуля не завжди посилі. Він вимагає, щоб землю продавати за готівку, і то на американські долари. Очевидно, що станіславський єпископ видав свій наказ, щоб тільки потім крутий говорити, що, мовляв, "не моя вина, що землі не купували Українці".

Так українські попи допомагають польським панам кольонізувати українські землі польським "державним елементом".

ГРИЗНА ПЕРЕСТОРОГА.

Останніми часами по Західній Європі прокотилась ціла хвиля страйків. Та вперість й революційна яскравість, якої позначаються ці страйки, характерні доглибокі внутрішні революційні процеси, що відбуваються в капіталістичних країнах.

Але-ж цього разу зосереджуємо увагу спеціально на лодзинському страйкові, оскільки він характеризує політичний стан суцільної Польщі. У Лодзі вибухнув спочатку страйк, як протест проти урядового декрету про введення нового табору штрафів. Промисловці поступилися, і табель скасували. Але минуло дуже мало часу, і страйк відновився в далеко більшому розмірі, вже на ґрунті економічного — через вимоги робітників збільшити заробітну платню.

До страйку лодзинських робітників спричинився великий визиск зокрема текстильних робітників, який позначалася стабілізація польської Промисловості. Останніми роками становище текстильного пролетаріату все гіршало. Довгий час енергія лодзинського пролетаріату, який має славетні революційні традиції, скоювали реформістські профспілки й угордовські політичні партії, як от Народня Робітничя партія та ППС, що своєю легальною діяльністю й ліберетством протягом довшого часу зуміли зберігати організаційний вплив на лодзинських робітників.

Та вже давньою лодзинські робітники почали звільнятися з ідейного полону угордовців; вони це продемонстрували своєю участю підчас виборів до польського союму й до місцевого самоврядування. І тепер вони виразно це показали, оголосивши всупереч реформістским профспілкам страйк-протест проти табелю штрафів. Вони це довели тим великим розмахом, якого набрав їхній страйк тепер. Навіть більше, слідом за лодзинськими робітниками пішли робітники Паб'яниці, Здунської Воли, Томашова, Піотркова — одно слово, цілого текстильного району.

Сто тисяч робітників страйкують, не спинуючись перед нападами й репресією від поліції. Революційна вперість польських текстильників така велика, що пелесіівці не зважкася виступити проти цього

й національному гнітові, який не визнає єдиного національного фронту з визискувачами, фабрикантами й поміщиками Радзивілами та іншими графами й князями, об'єднаними в польському урядовому бюрократії.

Хай лодзинський страйк буде гризною пересторогою для польських імперіалістів. Хай

це ім нагадує, що класова боротьба живе, а в разі польської авантюри ця боротьба може обернутися на класову війну за соціальне визволення, а відтак і за визволення поневоленних у Польщі народів, отже й за незалежність та непорушність пролетарської батьківщини — Союзу Радянських Республік.

ПЕРЕД ПРОВІНЦІОНАЛЬНИМ З'їЗДОМ ТУРФДІМ В ЕДМОНТОНІ.

На провінціальному з'їзді в Едмонтоні в 1926 р. була порушена справа засновання бурси в Едмонтоні при Товаристві Укр. Роб.Фарм. Дім. Те рішення провінціального з'їзду в справі тієї бурси одобрив восьмий всекраєвий з'їзд ТУРФДім у Вінніпеґі.

Цього року, в днях 22, 23, 24. грудня мається відбутися провінціальному з'їзду й на тому з'їзді знов буде остаточно вирішене питання про заснування бурси. Треба, щоб делегати на з'їзд вже наперед добре обміркували ту справу, щоб не зволікали вже з нею.

Дотепер ми охопили організаційно-освітню працю мало що не всі ділянки життя. Де-далі нам потрібно все більше інтелектуальних сил до тієї праці, яку розгорнули наші організації. Ми вже відійшли далеко від тих передвоєнних й воєнних часів, коли наші товариства, а радше драматичні гуртки були в першій стадії розвитку, а вся праця спиралася на відігранні представлення раз на два-три місяці та на устроєванні забори. Зараз організації ТУРФДім має чимало секцій, гуртків, шкіл, оркестр, хорів, є й кооперативи. І в них треба розвинути працю, треба охопити й дожити всі організації-освітню життя українських працюючих.

Фармери по деяких місцевостях доматаються, щоб для їх придбати англійсько-українських вчителів, які по годинах навчання в публичній школі, навчили-б дітей письменности на українській мові, вчили співу й музику. За довгий час

преса видається за московські рублі, а тепер вже в рот води набрала, а тепер вже самі Юльці Стечишини кажуть, що наша преса одинока в Канаді видається за гроші українських робітників й фармерів.

Прийшло це мені на гадку, що...

Цілу енциклопедію, товариші, написав би я вам (коли-б мав час і хватило місця в газеті) про те, скільки брехні за останні десятиріччя написала жовтоблakitна преса в Канаді. Дуже коштовної брехні. Бо за таку брехню дуже дорого заплатили перш всего ті, що ту пресу передплачували, що тієї пресі вірили та складали гроші ріжним скокам-Назарукам і іншим крукам.

Іще за цю брехню заплатили ті, в чийому інтересі та преса брехала.

І коли я це все собі пригадаю та порівнав з тим, що писала наша робітничо-фармерська преса — то сказав: Наша преса писала правду. Так сталося, як вона писала. До найменших подробиць.

Тому українську робітничо-фармерську пресу треба підтримувати, поширювати, читати й нову друкарську машину в листопаді її купити.

Куржукенко.

ГЕОЛЮГІЧНА ПРАЦЯ НА УКРАЇНІ.

Науково-дослідний Геологічний Інститут нині вже має окремі приміщення, де устатковано лабораторії — петрографічну, хемічну, мікропалеонтологічну, а також майстерню шліфів.

З урядженням інституту в новому приміщенні він дістав змогу краще налагодити свою працю. Досі в інституті закінчили аспірантуру й захопили свої дипломні праці три особи. Крім них, в інституті залишилося 9 аспірантів. Цього року інститут має три вільні вакансії. З 25-го вересня до 1-го жовтня відбуватимуться коллоквиуми для заміщення цих вакансій.

Усі співробітники геологічного Інституту протягом цього літа проводять дослідні геологічні праці по ріжних місцях України.

На кошті інституту вже переведено досліді третинних пісковиків на Волині та в районі Зіновівського.

Спільно з співробітниками Укргеолоому член Геологічного Інституту та його аспіранти проводять широкі досліді й розвідки корисних копалин: цементових мергелів у районі ст. Амвросівка, графіту в районі Кривого Рогу, фосфоритів на Поділлі, полевих скаєлінів в Волинні. Крім того проводять досліді з свердловинами, за завданням Будміст, біля Черкас, а також досліджують родовища манганових руд на Мелітопольщині й проводять розкопки дуже багатої третинної фауни ссавців біля с. Гребеники на Херсонщині (носороги, гіппаріоти, слоні то-що).

Ці розкопки є надзвичайно цікаві. Тут скуюче величезну силу кістку тварин, що очевидно, загинули від якогось стихійного лиха. Для науки вони дають змогу скласти уявлення про цілий тваринний світ третинної доби. На цілий світ місце такої величезної кількості кісток третинної доби знайдено тільки біля Пікермі в Греції.

ПРИЙШЛО МЕНІ НА ГАДКУ...

Багато мені приходить часом на гадку такого, про що написати аж рука свербить. Сичинський прийшов мені на гадку. Як то він, бідачесько, там повітряється в тій "Большевіт", яку він так викливав минулого року в Канаді?

Прийшло мені на гадку, як то Свистун хвалив Сичинського в соборі, називав його павином, героєм, найкращим сином українського народу — а п'ять хвилини пізніше назвав брехуном.

Прийшло це мені на гадку, як то в 1914 році "канадійські горожани" з "Укр. Голосу" боролися Австрію, хоч і тоді Канада була британською країною. А тепер, відповідаючи Григорію на закид, що в разі війни Англії з Радянським Союзом, тимсамим і з Радянським Україною, українські самостійники підуч разом з Польщею проти України, "Укр. Голос" каже: "Ми британські горожани".

Прийшло мені на гадку: чи в 1914 році обовязки горожани з "Укр. Голосу" були інакші, як тепер?

Здається.

Юліян Стечишин сказав у своєму інтерв'ю з львівським "Ділом", що одинока українська комуністична преса в Канаді видається за гроші українських робітників, а всі інша за чужі гроші. Сказав він, що "Кан. Фармер" є на службі у польського консуляту.

А "Кан. Фармер" каже, що Ю. Стечишин — така птиця, що кладе яйця в чужі гнізда. Коли так, то не економію Стечишин робить. Краще класти він яйця в гніздо тої бурси, якої є ректором, а тоді багато заощади би на борті бурсаків.

ПРИЙШЛО МЕНІ НА ГАДКУ...

Був коліс на заході Канади "Поступ", був "Наш Поступ", який поступаючи з перервами — ні нам, ні вам, ні собі поступу не зробив. Нарешті рішив: коли не зробив поступу "Поступом", то зроблю його "Західними Вістями".

І зробив. Пішов до німецьких лібералів і тепер голосить: Алберта для албертіїв, голосить для лібералів, а фармери для голосів. Ліберали, які через "Поступ" купили доступ до українських фармерів, зробили його редактором складачем, а капрала зробили редактором й кажуть, що це "одинока українська газета в Алберті".

Справді одинока! Побагажати хіба й, щоб вона одинокою й залишилася.

Прийшло мені на гадку старе-старе, давно минуле, ще з часів українського державного будівництва.

Писала тоді вся українська жовто-блakitна преса й цікаво освітлювала всі тодішні події: петрушевичину, гетьманщину, петрушевичину, боєвіщину, назаруківщину — і де те все поділося? Чи хоч щось найменшого з того, про що та преса писала, справдилося? Де ті держави, отамани, гетьмани, дипломати, метелики, місії, комісії, герцей? Де уряди на колесах і під колесами, з головами й без голів, де їхні дирекції й території — де вони те все? Де гроші на "сіроту Іваса", де фонди-бонди на ряттування Галичини?

Прийшло мені на гадку, як ця преса кожного дня, кожного тижня, місяця писала, що радянська влада впала, що впала через кілька днів, через два тижні — оживають літ вже вона так пише-бреше.

Ще прийшло мені на гадку — як вона писала, що наша

ЗАМОВЛЯЙТЕ

найновішу дуже цікаву й повноважучу пресу на три діли Ф. Лопатинського

НОЗАН ГОЛОТА.
 Шойно вийшла з друку наскладом Роб.Фарм. Видавничого Товариства й поступила в продажу ця ніде негра на ше на американській землі преса.
 Ціна одного примірника 25 ц.
 10 примірників за \$1.50.
 Заможайте зразу 10 примірників і заощадите час на переписування ролі.

Заможайте засилайте до:
UKRAINIAN LABOR NEWS,
 Cor. Pritchard & McGregor Sts.,
 Winnipeg, Man.

